

meget forstandigt, og som jeg gerne vil udtale min Paaskønnelse af.

Med Hensyn til den af Højesteret afsagte Dom tror jeg ikke, at det ærede Medlem Hr. Andreasen har Ret i, at den er af en saadan almen Betydning, at den giver Anledning til Bekymring for, at Lovens Virkning igennem denne Dom skulde blive forringet. Ganske vist omstøder Højesteretsdommen den paagældende Kommissions Kendelse, men det behøver jo ikke at betyde, at Loven i sin Helhed ikke har Virkninger, ej heller, at den ikke har Virkninger i det Omfang, som man fra Lovgivningsmagtens Side tænker sig. Jeg skal da om denne Dom, som Højesteret den 3. ds. har afsagt, sige, at Kærnepunktet i denne Dom er dette, at Loven om Brug af Huse paa Landet ikke giver den Mand, som sidder med en ulovlig Lejekontrakt, Ret til at kræve denne ombyttet med en lovlig Kontrakt. Jeg skal med den ærede Formands Tilladelse tillade mig at oplæse Lovens § 29, 2det Stykke, der bestemmer følgende: „Har Ejeren givet et Hus i Brug paa kortere Aaremaal end 8 Aar, er Kontrakten ugyldig. Ejeren kan derhos under en af det offentlige anlagt Politisag idømmes en Bøde af indtil 1 000 Kr. og endvidere under en Dagbøde tilpligtes at give Huset i Brug i Overensstemmelse med denne Lovs Bestemmelser.“ Det, som Kommissionen har Ret til at afgøre, er, om et Hus omfattes af Lovens Regler eller ikke omfattes af Lovens Regler, men Kommissionen har ingen Ret til at tillægge en bestemt Person Ret til Brug af Huset. Der findes i Loven en Bestemmelse om, at alle, der havde Ret til Brug af Huse paa det Tidspunkt, da Loven traadte i Kraft, skulde have de 8 Aars Lejeret, og for saa vidt er der i Loven angivet, at disse bestemte Personer har Ret til 8 Aars Lejeret. Men hvis der, efter at Loven traadte i Kraft, indgaas en ulovlig Kontrakt mellem to Personer, den ene som Ejer og den anden som Lejer, er efter Lovens klare Ord denne Kontrakt ugyldig, og det kan paalægges Ejeren at udleje Jorden i 8 Aar, men det kan ikke paalægges ham at udleje den til en bestemt Person.

Denne Afgørelse, som Højesteret her har truffet, maa heller ikke forbavse os, naar vi sammenligner den med Bestemmelserne i vor gamle Fæstelovgivning, thi da var Forholdet ogsaa dette, at hvis en Godsejer i Strid med Fæstelovgivningen bortfæstede en almindelig Fæstegaard, der var Livsfæste undergivet,

paa Aaremaal, var dette ulovligt, og Godsejeren kunde tilpligtes til at bortfæste en fæstepligtig Gaard paa de Vilkaar, Loven har fastsat, men ikke til en bestemt Person. Det er den Opfattelse, der ligger her i Højesteretsdommen, og det forekommer mig ikke, at det i mindste Maade forringer Resultatet af denne Lovgivning. Den er nemlig ikke givet til Fordel for enkelte Personer, men ud fra det almindelige Synspunkt, at ogsaa for disse smaa Lejehuse var i det mindste 8 Aars Lejemaal ønskeligt. Og det er gennemført paa den Maade, at den, der ved Lovens Ikrafttræden havde et saadant Lejeforhold paa 8 Aar, har faaet det 8-aarige Lejemaal, og at Forpligtelsen til 8 Aars Lejemaallet i øvrigt vil blive opretholdt. Jeg forstod det ærede Medlem saaledes, at denne Dom skulde have den Virkning, at hele Loven blev gjort ugyldig, men jeg haaber, at det ærede Medlem vil forstaa af de Bemærkninger, jeg har fremsat, at det ingenlunde er Tilfældet.

Med Hensyn til det fremsatte Lovforslag skal jeg ikke komme ind paa, hvad jeg tidligere har haft Lejlighed til at udtale, men oplyse, at Ministeriet under 20. August f. A. har forlangt Indberetning fra Godserne paa et Skema, udarbejdet af Statistisk Departement, og at jeg haaber i en nær Fremtid at kunne være i Besiddelse af de Oplysninger, som er nødvendige for, at en fuldstændig Statistik kan affattes. Jeg har i Anledning af, at dette Lovforslag blev fremsat, igen henvendt mig til Statistisk Departement og spurgt, om ikke disse Oplysninger kunde forelægges; men Departementet oplyser, at der endnu mangler Indberetning fra enkelte Amter, og det vilde jo være ønskeligt, naar vi faar Oplysningerne, at de var saa fuldstændige som muligt og omfattede alle Amter. Jeg skal for øvrigt indrømme, at hvad angaar Spørgsmaalet om Lejehuse — det var det tredje Spørgsmaal, som Folketingsudvalget i sidste Rigsdagssamling ønskede besvaret, nemlig hvor mange Landbrugshuse med et Jordtilliggende fra $\frac{1}{2}$ Tønde Hartkorn op til 1 Tønde Hartkorn der findes her i Landet, og som er givet i Brug som Fæste, Forpagtning eller Leje —, er det sandsynligt, at dette Spørgsmaal i og for sig kunde besvares ud fra de Oplysninger, der foreligger i Arealtællingen. Men Spørgsmaalene under 1) og 2), som angaar de saakaldte Tiendeparts-Gaarde og en Del mellem 1 og 2 Tønder Hartkorn, som er givet i Fæste, kan ikke besvares, før vi har de Oplysninger, vi haa-